

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده اصول الدین قم
Usul al-Din College-Qom
غیر دولتی - غیر انتفاعی

دانشکده اصول الدین واحد قم
گروه علوم قرآن و حدیث
پایان نامه کارشناسی ارشد

آسیب شناسی عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد در جامعه از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما:

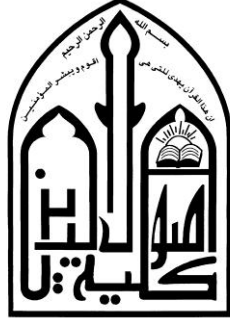
جناب آقای دکتر حسین شریف عسگری

نگارش :

رضا خیری

زمستان ۱۳۹۴ ش

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده اصول الدین قم

Usul al-Din College-Qom

غیر دولتی - غیر انتفاعی

کلیه اصول الدین بقم

قسم العلوم و القرآن والحديث

رساله مقدمه لنیل درجه الماجستير

النتائج السلبية لعدم رعاية الحياء و العفة في علاقات الرجل و المرأة في المجتمع من وجهة نظر الآيات و الروايات

الاستاذ المشرف

الدكتور حسين شريف عسکری

اعداد

رضا خیری

شتاء ۱۴۳۷ ق

تقدیم به :

تقدیم به قطب عالم امکان ، حضرت بقیه الله الاعظم (عجل الله تعالی فرجه شریف)، روح پاک کریمه اهل بیت حضرت فاطمه ی معصومه (سلام الله علیها) و به روح مطهر امام شهیدان خمینی کبیر احیاگر اسلام و شهیدان دفاع مقدس و پدر و مادرم و مریبان ، گوهران نایاب هستی ام که با زحمات خود، زمینه تحصیل مرا فراهم ساختند و همچنین تقدیم به همسر، تنها یار و یاور دوران زندگیم .

تشکر و سپاسگزاری

خداوند

را سپاس بی کران می گذارم که مرا به تدوین این رساله موفق فرمود و روزنه های تازه ای را برای درک حقایق و معرفت نسبت به، بافضیلت ترین عبادت ها، برترین جهاد و زمینه ساز بهشت یعنی عفت ورزی و عفاف در جامعه را به رویم گشود.

از خداوند متعال توفیق روز افزون و جبران زحمات، کلیه اساتید محترم و بخصوص استاد راهنمایم جناب آقای دکتر شریف عسگری که در طی دوران تحصیل، این حقیر را در جهت کسب علم و دانش یاری و مساعدت نمودند، خواستارم. و همچنین همسر عزیزم که مشوق من در این امر بودند سپاسگذاری می نمایم و از خداوند متعال برای تمامی عزیزان آرزوی موفقیت و سربلندی دارم.

چکیده:

حیا و عفت در انسان امری فطری است این پژوهش به بررسی آسیب شناسی عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد از منظر آیات و روایات می پردازد حیا و عفت در اسلام آنقدر ارزشمند است که سرچشمه تمام کارهای خوب و تمام دین معرفی شده است و در آیات و روایات بسیار به رعایت آن تاکید شده است. و اهمیت آن تا آنجاست که ارتباط تنگاتنگی با زندگی افراد و خانواده و جامعه دارد و جامعه ای که متشکل از زن و مرد می باشد و بر یکدیگر تاثیر می گذارند. هدف این تحقیق بررسی آسیب های آن بر افراد و خانواده و جامعه می باشد .

روش این تحقیق بصورت توصیفی و تحلیلی است و از قرآن و کتب حدیثی مرجع بعنوان منبع استفاده شده است در این پژوهش آسیب های عدم رعایت حیا و عفت از جهات مختلفی چون : آسیب رساندن به بنیان خانواده، آرامش خانواده، موجب طلاق در جامعه، از بین بردن آرامش فردی و ناامنی روانی را از منظر آیات و روایات مورد بررسی قرار داده است . و نتایج آن به شرح زیر است. در فصل اول پس از بیان کلمات در مورد موضوع و تعریف مفاهیم به بررسی تعامل فرد و جامعه در انحرافات، ارکان حیا، عوامل ایجاد حیا، ابعاد و حدود عفت، عوامل آسیب زا برای حیا و عفت، رابطه حیا و عفت، دیدگاه های مختلف درباره مشارکت زن در جامعه و دیدگاه روانشناسی و جامعه شناسی درباره حیا و عفت .

فصل دوم : نرسیدن به کمال، چشم چرانی، ضایع کردن حق الهی، ضعف ایمان، از بین رفتن پاکی و طهارت، تشبه زن و مرد به یکدیگر، بی غیرتی و بلوغ زودرس

فصل سوم : تعریف خانواده، بی عفتی، عدم پاسخ به ندای فطرت، از بین رفتن استحکام و بنیان خانواده ، بی عفتی والدین در خانه و تاثیر آن در فرزندان، جدایی والدین از یکدیگر و چند شوهری

فصل چهارم : مشارکت زن در مسائل اجتماعی، افزایش طلاق، ارتباط و دوستی با جنس مخالف، گسترش دامنه فحشا، روسپیگری، همجنس بازی، گسترش بیماری های گوناگون، و افراط در غریزه خود نمایی

کلید واژه : آسیب، حیا، عفت، زن، مرد، فرد، خانواده، جامعه

فهرست مطالب

مقدمه ۱

فصل اول: کلیات و پیشینه تحقیق ۲

بخش اول ۳

۱.۱.۱. بیان مسئله تحقیق ۳

۱.۱.۲. ضرورت تحقیق : ۴

۱.۱.۳. پیشینه تحقیق : ۵

۱.۳.۱. کتاب ها ۵

۱.۳.۲. پایان نامه ها : ۶

۱.۳.۳. مقالات : ۷

۱.۴.۱. سوالات اصلی و فرعی تحقیق ۷

۱.۴.۱. سؤال اصلی تحقیق : ۷

۱.۴.۲. سوالات فرعی تحقیق (ویژه مسأله پژوهی) ۸

۱.۵. فرضیه ها و نظریه های بدوی محقق ۸

۱.۶. روش تحقیق ۸

بخش دوم ۹

۲.۱. تعاریف و مباحث مرتبط ۹

۱.۲.۱. آسیب شناسی : ۹

۱.۱.۲. آسیب شناسی از دیدگاه اسلام ۹

۲.۱.۲. تعامل فرد و جامعه در انحرافات ۱۰

۲.۲.۱. حیا ۱۰

۱.۲.۲.۱. ارکان حیا ۱۱

۱۱.....	۲.۲.۲.۱. حیا در روایات
۱۳.....	۳.۲.۲.۱. عوامل ایجاد حیا :
۱۴.....	۳.۲.۲.۱. حیا معیار گزینش صحیح
۱۵.....	۵.۲.۲.۱. نشانه حیا
۱۵.....	۱.۵.۲.۲.۱. حجاب :
۱۸.....	۳.۲.۱. عفت
۱۹.....	۱.۳.۲.۱. عفت، میوه حیا :
۱۹.....	۲.۳.۲.۱. ابعاد و حدود عفاف
۱۹.....	۱.۲.۳.۲.۱. عفت نگاه :
۲۱.....	۲.۲.۳.۲.۱. عفت کلام :
۲۱.....	۳.۲.۳.۲.۱. عفت دامن :
۲۱.....	۴.۲.۳.۲.۱. عفت کسب :
۲۲.....	۵.۲.۳.۲.۱. عفت رفتار :
۲۲.....	۴.۲.۱. عوامل آسیب زا برای حیا و عفت :
۲۳.....	۱.۴.۲.۱. عدم آگاهی :
۲۳.....	۲.۴.۲.۱. کمبود روانی و عاطفی :
۲۳.....	۳.۴.۲.۱. تقلید و پیروی از افراد جاهل و پست :
۲۴.....	۴.۴.۲.۱. دوستان ناباب و نامناسب
۲۴.....	۵.۴.۲.۱. خود باختگی و احساس ضعف و پستی :
۲۴.....	۵.۲.۱. رابطه عفاف و حیا
۲۷.....	۶.۲.۱. رابطه عفت با پوشش و حجاب
۲۸.....	۷.۲.۱. رابطه حیا و عفت با عقل
۲۹.....	۸.۲.۱. رابطه عشق و عفت :
۳۱.....	۹.۲.۱. تعریف لغوی رابطه :
۳۱.....	۱۰.۲.۱. مرد، اسیر شهوت
۳۲.....	۱۱.۲.۱. دیدگاه‌های مختلف در مورد ارتباط زن و مرد (مشارکت زن در جامعه)
۳۲.....	۱.۱۱.۲.۱. دیدگاه سخت گیرانه یا مخالفت مطلق با حضور زنان در جامعه

- ۳۳..... ۱. ۲. ۱۱. ۲. دید گاه سهل گرایانه :
- ۳۴..... ۱. ۲. ۱۱. ۳. دید گاه اسلام (دید گاه میانه رو)
- ۳۴..... ۱. ۲. ۱۲. عفت زن از نظر ویل دورانت :
- ۳۵..... ۱. ۲. ۱۳. دید گاه زیست شناسی روانشناسی درباره حیا و عفت
- ۳۵..... ۱. ۲. ۱۴. دید گاه جامعه شناسان در باره حیا و عفت
- ۳۶..... ۱. ۲. ۱۵. زن : انسان ماده، همسر
- ۳۶..... ۱. ۲. ۱۶. مرد: مقابل زن، ج مردان، کنایه از : شجاع، دلیر، بخشنده)
- ۳۶..... ۱. ۲. ۱۷. جامعه

فصل دوم: آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت بر فرد..... ۳۷

- ۳۸..... ۱. ۲. بجا نیاموردن بندگی خدا
- ۳۹..... ۲. ۲. نرسیدن به کمال معنوی
- ۴۰..... ۲. ۳. عدم تخصص و مهارت و یادگیری
- ۴۱..... ۲. ۴. چشم چرانی
- ۴۱..... ۲. ۴. ۱. معنای چشم چرانی
- ۴۴..... ۲. ۴. ۲. چشم چرانی ؛ سر آغاز فتنه‌ها (فساد جنسی)
- ۴۶..... ۲. ۴. ۳. چشم چرانی، خود ارضایی
- ۴۸..... ۲. ۴. ۴. چشم چرانی رکود و اختلال ذهن و تفکر
- ۴۹..... ۲. ۴. ۵. چشم چرانی، زیاد شدن بذر شهوت در دل
- ۵۰..... ۲. ۴. ۶. چشم چرانی از بین رفتن آرامش فردی
- ۵۱..... ۲. ۴. ۷. چشم چرانی، آزردهی روانی
- ۵۲..... ۲. ۴. ۸. چشم چرانی، حسرت و اندوه طولانی
- ۵۲..... ۲. ۵. زیاد شدن شهوت و کم شدن عقل
- ۵۳..... ۲. ۶. عشق و خود کشی
- ۵۴..... ۲. ۷. آشکار شدن عیوب
- ۵۴..... ۲. ۸. حیا نکردن از خداوند
- ۵۶..... ۲. ۹. ضایع کردن حق الهی

۵۶.....	۲. ۱۰. بی عفتی و سرد شدن روحیه مادری
۵۸.....	۲. ۱۱. بی عفتی و ضعف ایمان
۵۹.....	۲. ۱۲. از دست دادن زیبایی
۶۱.....	۲. ۱۳. بلوغ زود رس
۶۳.....	۲. ۱۴. بی غیرتی
۶۶.....	۲. ۱۵. تشبه زن و مرد به یکدیگر
۶۷.....	۲. ۱۶. از بین رفتن پاکی و طهارت
۶۹.....	جمع بندی و نتیجه گیری

فصل سوم: آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت بر خانواده ۷۰

۷۱.....	۳. ۱. تعریف خانواده
۷۳.....	۳. ۲. بی عفتی عدم پاسخ به ندای فطرت
۷۴.....	۳. ۲. ۱. تکامل زن و مرد با یکدیگر:
۷۴.....	۳. ۲. ۲. آرامش سکون در سایه یکدیگر:
۷۵.....	۳. ۲. ۳. ارزش یافتن عبادت و حفظ دین
۷۵.....	۳. ۳. از بین رفتن استحکام و بنیان خانواده:
۷۶.....	۳. ۳. ۱. لذت‌های جنسی بیرون از خانواده
۷۹.....	۳. ۳. ۲. اطفاء شهوت در خارج از چارچوب زناشویی
۸۰.....	۳. ۳. ۳. از بین رفتن آرامش و سکون در خانواده:
۸۱.....	۳. ۳. ۴. سرد شدن رابطه زناشویی
۸۲.....	۳. ۳. ۵. کم توجهی به همسر
۸۵.....	۳. ۳. ۶. غیرت ورزی نابجا
۸۶.....	۳. ۳. ۷. از بین رفتن اصالت خانوادگی
۸۷.....	۳. ۳. ۸. از بین رفتن تقوا
۸۸.....	۳. ۳. ۹. اختلاف و درگیری در خانواده به خاطر بی عفتی (بین زوجین)
۸۹.....	۳. ۳. ۱۰. حفظ نکردن عفت شوهر
۹۰.....	۳. ۳. ۱۱. خیانت همسر:

۴.۳. بی عفتی در خانه (الگوی نامناسب برای فرزندان)	۹۲
۴.۳.۱. اجازه ورود گرفتن فرزندان	۹۲
۴.۳.۲. رعایت پوشش والدین	۹۳
۴.۵. افزایش طلاق	۹۴
۴.۶. چند شوهری :	۹۶
جمع بندی و نتیجه گیری	۹۷

فصل چهارم: آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت بر جامعه..... ۹۸

۴.۱. مشارکت زنان در مسائل سیاسی - اجتماعی	۱۰۰
۴.۲. افزایش طلاق در جامعه	۱۰۱
۴.۲.۱. پیامدهای طلاق	۱۰۴
۴.۳. عدم آزادی زنان در فعالیت‌های اجتماعی	۱۰۵
۴.۴. پر خاشگری و خشونت جنسی علیه زنان	۱۰۶
۴.۵. ارتباط و دوستی با جنس مخالف (دوستی دختر و پسر)	۱۰۷
۴.۵.۱. پیامدها	۱۱۰
۴.۶. مفاسد اجتماعی و سقوط دولت‌ها	۱۱۱
۴.۷. گسترش دامنه فحشاء	۱۱۳
۴.۷.۱. افزایش زنا	۱۱۳
۴.۷.۱.۱. آسیب‌های زنا از نظر روایات	۱۱۶
۴.۷.۱.۲. آسیب‌های زنا از نظر جامعه شناسان عبارتند از:	۱۱۶
۴.۷.۲. روسپیگری	۱۱۶
۴.۷.۲.۱. پیامد روسپیگری و ارتباط آن با سایر جرائم:	۱۱۹
۴.۸. سقط جنین	۱۱۹
۴.۹. رواج همجنس بازی در جامعه (لواط و مساحقه)	۱۲۱
۴.۹.۱. لواط: (همجنس بازی مرد با مرد)	۱۲۱
۴.۹.۲. مساحقه	۱۲۴
۴.۱۰. برده داری عصر جدید	۱۲۶

۱۲۶.....	۴. ۱۰. ۱. قاجاق زنان
۱۲۷.....	۴. ۱۰. ۱. پیامدهای منفی اجتماعی قاجاق زنان
۱۲۸.....	۴. ۱۱. گسترش بیماری‌های گوناگون
۱۲۸.....	۴. ۱۱. ۱. ایدز:
۱۲۹.....	۴. ۱۱. ۱. راههای انتقال ایدز:
۱۳۰.....	۴. ۱۲. ابتذال و زوال فرهنگ
۱۳۲.....	۴. ۱۳. افراط در غریزه خودنمایی و تبرج
۱۳۴.....	۴. ۱۳. ۱. طنازی در سخن گفتن:
۱۳۵.....	۴. ۱۳. ۲. برهنگی و یا پوشیدن لباس‌های جذاب:
۱۳۶.....	۴. ۱۳. ۳. برجستگی:
۱۳۶.....	۴. ۱۳. ۴. آشکار کردن زینت:
۱۳۷.....	۴. ۱۴. عدم انجام درست مسئولیت‌های اجتماعی
۱۳۸.....	۴. ۱۵. لطمه زدن به سلامتی اخلاق جامعه:
۱۴۰.....	۴. ۱۶. بی رغبتی به ازدواج یا دیر ازدواج کردن
۱۴۳.....	جمع بندی و نتیجه گیری
۱۴۵.....	فهرست منابع
۱۴۵.....	الف) منابع فارسی
۱۴۷.....	ب) منابع عربی
۱۴۹.....	ج) سایت اینترنتی
۱۴۹.....	د) نرم افزارها

مقدمه

بی شک در عصر حاضر و در جوامع غربی که آزادی جنسی مطرح است افراد غرب زده، بی بند باری زنان را جزئی از آزادی آنان می‌دانند، سخن از حیا و عفت و پاکدامنی گفتن برای این دسته ناخوشایند و گاه افسانه‌ای است متعلق به زمان‌های گذشته؛ بی توجهی به حیا و عفت، نه تنها در جوامع شرق و غرب که از حاکمیت دین الهی در آنها خبر نیست به وضوح به چشم می‌خورد، بلکه حتی در میان جوامع اسلامی نیز تا حدی مشهود است، اغلب مسلمانان به گواهی اعمال و رفتارشان، از آن همه تعالیم والایی که از جانب مکتب آسمانی در اختیارشان قرار گرفته است، توشه‌ای برنداشته‌اند یا بدرستی برایشان تبیین نشده است و در اصلاح و تربیت خود آنچنان که انتظار می‌رود، بهره‌ای نبرده‌اند از این رو زندگی فردی و خانوادگی و اجتماعی آنان همراه با مشکلات و گرفتاری‌ها بوده است. تمامی نابسامانی‌های موجود در روابط بین مسلمانان در درجه اول از این ناشی شده است که رعایت حیا و عفت به عنوان یک صفت و فضیلت انسانی آن چنان که باید، در اطاعت از احکام شرع، به پیروی از خواسته‌های درونی خویش پرداخته و چه بسا اعمال و رفتار خود را توجیه کرده‌اند.

به جای تلاش در جهت رعایت حیا و عفت و انطباق خود با معیارهای اسلامی، سعی کرده‌اند تعالیم دینی را بر امیال و خود خواهیهای خود تطبیق دهند؛ و این بزرگ‌ترین ستم است. از جمله این رفتارها حیا و عفت در روابط میان انسان‌ها است. اگر در جامعه‌ای حریم حیا و عفت شکسته شود، که بنیان خانواده هاست. جامعه رو به انحطاط می‌رود. که در شرع مقدس اسلام بنیان جامعه از خانواده و افراد آن تشکیل شده است و محیط خانواده اولین مدرسه آموزشگاه برای افراد آن جامعه است با مشاهده برخی رفتارهای غیر اخلاقی در جامعه مرا بر آن داشت تا به آسیب شناسی عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد در جامعه از دیدگاه قرآن و روایات مورد بررسی قرار گیرد.

فصل اول

کلیات و پیشینه تحقیق

بخش اول

۱-۱- بیان مسئله تحقیق

۱-۲- ضرورت تحقیق

۱-۳- پیشینه تحقیق

۱-۴- سوال اصلی و سوالات فرعی

۱-۵- فرضیه‌های تحقیق

۱-۶- روش تحقیق

بخش دوم

۱-۲- تعاریف و مباحث مرتبط

۲-۲- آسیب شناسی

۲-۳- حیا

۲-۴- عفت

۲-۵- روابط زن و مرد

۲-۶- زن

۲-۷- مرد

۲-۸- جامعه

بخش اول

۱.۱.۱. بیان مسئله تحقیق

آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد، در عصری که همگام با مدرینه شدن و افزایش ارتباطات و تبادلات فرهنگی و همچنین افزایش رو به رشد رسانه‌های جمعی، ماهواره و شبکه‌های الکترونیکی (اینترنت) مختلف اجتماعی، که با کمال تأسف اکثر آنها از طرف دشمنان اسلام، مستکبران و استعمارگران جهانی با هدف دور کردن مسلمانان از اسلام و ایجاد انحطاط در خانواده و جامعه بخصوص در جوامع اسلامی به عنوان تهاجم فرهنگی که جامعه و افراد آن را مورد هدف قرار می‌دهند ایجاد شده است شناختن این آسیب‌ها بسیار ضروری و حیاتی است. چرا افراد بی حجاب در جامعه روز بروز بیشتر می‌شود؟ چرا در جامعه افرادی که ازدواج نکرده اند به پیدا کردن دوست دختر و دوست پسر اصرار دارند؟ چرا بعضی افراد با وجود اینکه ازدواج کرده اند دنبال دوست (جنس مخالف) هستند؟ چرا طلاق در جامعه رو به افزایش است؟ این همه فرزندان نامشروع که متولد می‌شوند علتش چیست؟ چرا این همه افراد آرامش خود را از دست می‌دهند؟ آیا تبیین، آسیب‌های حیا و عفت و رعایت کردن حیا و عفت بوسیله زن و مرد در جامعه می‌تواند این دغدغه‌ها را درمان کند؟

در آموزه‌های دینی (آیات و روایات) حیا و عفت، عقل و دین از یکدیگر جدایی ناپذیرند.، لازم و ملزوم یکدیگرند و مساله حیا و عفت با مسائل اجتماعی زنان و مردان ارتباط دارد حجاب و پوشش در دین مبین اسلام از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. اسلام به عنوان آخرین دین الهی برای حفظ فرد و جلوگیری جامعه از انحرافات که سرچشمه آن می‌تواند بی حجابی، عدم رعایت پوشش صحیح و بی عفتی باشد، دستورالعملی را به مردم داده است که این دستورالعمل همه افراد بشر اعم از مرد و زن، دختر و پسر را در بر می‌گیرد. و قرآن کریم، این کتاب بزرگ

هدایت و تربیت، که منبع نورانی وحی الهی برای نجات انسان‌ها از ضلالت نازل شده است. اسلام به مساله حیا و عفت به عنوان صفت و فضیلت انسانی اشاره می‌کند و از مباحث مهم اجتماعی است. از هشدارهای اجتماعی در فرهنگ دینی که به عنوان مفتاح و کلید بدیها یاد شده عدم رعایت حیا و عفت و پرده دری است و بزرگترین مشکلات جامعه عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد که بصورت دیداری و شنیداری و رفتاری است و یکی از نا بهنجاری‌های بارز اجتماعی است می‌تواند آسیب‌های جدی به همه بخش‌های اجتماعی و خانواده و افراد آن وارد سازد و آنها را از حرکت به سوی اهداف و مقاصد عالی باز دارد به همین خاطر خداوند در قرآن کریم با تاکید بر حیا و عفت از مومنان (زن و مرد) می‌خواهد برای ساخت، امت و جامعه در مسیر رفتارهای هنجاری حرکت کنند. پس در این پژوهش سعی شده است آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد در جامعه از دید گاه قرآن و روایات مورد بررسی قرار گیرد

۱.۱.۲. ضرورت تحقیق:

از آنجایی که آدمی موجودی اجتماعی بوده و از نظر روانی و اجتماعی نیازمند روابط انسانی با هموعان خود است، بحث کیفیت ارتباط مطرح می‌شود. و این ارتباطات انسانی بویژه در جوامع امروزی، منحصر در روابط جنس‌های موافق با یکدیگر نمی‌شود، در عصر حاضر گسترش جوامع انسانی و پیشرفت تکنولوژی و به واسطه افزایش مناسبات اجتماعی و اقتصادی و در پی آن گسترش حضور زنان در کارهای اقتصادی جامعه، گستره روابط زن و مرد را وسعت بخشیده است که میزان آسیب پذیری در چنین جوامعی بیشتر می‌شود، معمولاً در محیط کار و بیرون از کانون خانواده، حتی گاه درون خانه، نمونه‌هایی از روابط دو جنس مخالف چه از گروه محرم‌ها و چه از گروه نامحرمان دیده می‌شود. که عدم رعایت حیا و عفت موجب بروز مفسده و ناامنی روانی و اجتماعی می‌گردد. بنابراین لزوم ارتباطات انسانی به ویژه در گستره روابط دو جنس مخالف (زن و مرد) اعم از محرم و غیر محرم و ضرورت وجود امنیت روانی فردی و اجتماعی و ایجاد جامعه سالم با رعایت حیا و عفت بوجود می‌آید. در این پژوهش بر آنیم که آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد در جامعه را از نظر قرآن کریم و احادیث ائمه علیهم السلام که مهمترین منبع تربیت و اصلاح و سعادت انسان است، مورد بررسی قرار گیرد.

۱.۱.۳. پیشینه تحقیق :

طبق بررسی‌های انجام شده پژوهش‌های مشابهی به صورت کتاب و مقاله تدوین شده است ولی منحصر در این موضوع و مسئله و با این عنوان پیشنهادی پژوهش و تالیفی انجام نگرفته است. البته در رابطه با برخی از عناوینی که در این بخش مورد استفاده قرار گرفته است کتب‌هایی وجود دارد، ولی بصورت موضوعات فرعی هر کدام جنبه‌هایی را مورد بررسی قرار داده‌اند. کتاب‌های تالیف شده در این زمینه :

۱.۱.۳.۱. کتاب‌ها

- مساله حجاب^۱

این کتاب مطالب ارزنده‌ای در مورد حجاب اسلامی از نظر قرآن و سنت، مورد بحث و بررسی قرار داده است. که درباره تاریخچه حجاب در میان اقوام مختلف، علت پیدا شدن حجاب، فلسفه پوشش در اسلام از جمله در مورد واژه حجاب، حجاب اسلامی از جنبه روانی، چرا پوشش به زنان اختصاص دارد. و در مورد فواید حجاب، ایرادات و اشکالهایی که بر حجاب وارد کرده‌اند. و همچنین کیفیت پوشش، احکام حجاب، حریم و حدود پوشش، ادله‌های موافق مخالف حجاب، و در آن شرکت زن در مجامع را آورده است.

هر چند در این کتاب مطالب آورده شده نکات مهمی درباره پوشش و حجاب می‌باشد ولی اولاً در مورد حیا و عفت مطالبی آورده نشده، فقط از نشانه حیا که حجاب می‌باشد سخن گفته شده است. ثانیاً در مورد آسیب شناسی حیا و عفت هیچ گونه بحثی ارائه نشده است.

کتاب حماسه عفاف و حجاب^۲

این کتاب در نه فصل تنظیم شده است و مساله حجاب را از سه منظر ذاتی، منزلی و اجتماعی مورد بررسی قرار داده است. در مورد جستجوی حقیقت (مشخص کردن جهان بینی)، فلسفه حجاب از منظر ذاتی و اجتماعی (تاثیر گزینه جنسی در ایجاد محبت بین زوجین)، اصول ثابت اینک زن اسیر محبت و مرد اسیر شهوت است، فلسفه حجاب از منظر منزلی و اجتماعی در مورد اینکه بد حجابی جامعه و خانواده را فلج می‌کند. تبرج با لباس‌های تنگ و رنگارنگ، رسیدن به

۱ - مطهری مرتضی، مساله حجاب، تهران - چاپ ۶۹، فجر ۱۳۷۱

۲ - دشتی عبدالمجید، حماسه عفاف و حجاب، چاپ ۱۳۹۰

هدف‌های والای معنوی زن را بیان کرده است.، در مورد حجاب و عفاف درونی، و عقیف بودن را مستلزم وجود عناصر درونی دانسته، دلایل بد حجابی را بیان کرده است. و در آخر چهل اصل در مورد عفاف و حجاب از استاد مطهری را آورده و در ادامه، احادیث معراج درباره مجازات زن را آورده است.

نکته قابل توجه در این نوشتار آن است که اولاً از منظر روانشناسی - اجتماعی به موضوع عفاف و حجاب پرداخته است. ثانیاً در مورد حیا بحثی نشده است. ثالثاً در مباحث آن از آیات و روایات استفاده نشده است. و بحثی در مورد آسیب شناسی عدم رعایت حیا و عفت در آن ارائه ننموده است.

حجاب هاله‌ای از عفاف^۱

این کتاب در پنج فصل نوشته شده است که در مورد چرائی حجاب و تفاوت‌ها و فرهنگ‌ها، درباره فلسفه حجاب، حجاب و فطرت انسان و چند مورد از فوائد حجاب اشاره کرده، بدون آنکه آیات و روایاتی در بحث آورده شود، درباره حجاب در اصطلاحات قرآنی است، در مورد احکام پوشش و حدود حجاب است. و فصل آخر را به تاریخچه حجاب اختصاص داده است. در این کتاب مانند کتاب‌های قبلی در مورد حیا مطالبی گفته نشده است و در فصل دوم که به فلسفه حجاب اشاره کرده از آیات و روایات استفاده نشده است. هدف ما در این پژوهش آسیب شناسی عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد در جامعه از منظر آیات و روایات است که در هیچ کدام از عناوین این کتاب به آن اشاره نشده است.

۱. ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. پایان نامه‌ها :

پایان نامه کارشناسی ارشد مهدی خدادادی

بر اساس جستجوی انجام یافته، پایان نامه کارشناسی ارشد مهدی خدادادی در سال ۱۳۸۱ در دانشگاه اصول الدین قم با عنوان علل انحرافات جنسی در بین جوانان (نابهنجاری‌های اخلاقی در روابط دختران و پسران) و ارائه راه کارهای قرآنی و حدیثی می‌باشد. در این پایان نامه که علل و پیامدهای فساد جنسی و اخلاق و رفتار دختران و پسرانی که قبل از ازدواج با یکدیگر دوست می‌شوند را مورد بحث و بررسی قرار داده و راه‌های پیشگیری و مبارزه با آنها را از منظر قرآن و

۱ - بهروزی، مریم، حجاب هاله‌ای از عفاف

روایات بیان کرده است. البته روابط آزاد دختر و پسر از آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت می‌باشد که به آن اشاره نشده است، فقط به علل انحرافات جنسی در جوانان و نابهنجاری‌های اخلاقی در روابط دختر و پسر پرداخته است. در مورد آسیب‌شناسی عدم رعایت حیا و عفت از نظر قرآن و روایات مطلبی ارائه نشده است.

پایان نامه لیلا زینی وند

پایان نامه لیلا زینی وند با عنوان عفت در اخلاق اسلامی از دانشکده الهیات دانشگاه قم که درباره عفت و ابعاد آن (عفت گفتار، عفت رفتار، عفت چشم، عفت دامن و... علل و زمینه‌های که بوجود آمدن عفاف در فرد می‌شود را بیان کرده است. و علت‌هایی که خانواده در عقیف بودن فرد تاثیر دارد را مورد بررسی قرار داده است. و اما هیچ مطلبی در مورد حیا بیان نکرده است و علاوه بر آن در مورد آسیب‌های عدم رعایت حیا و عفت در بین زن و مرد چیزی را ارائه نداده است.

پایان نامه نسرین توحیدیان

پایان نامه نسرین توحیدیان دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران، دانشکده علوم انسانی اعتقاد به جهان واپسین و تأثیر آن در توسعه فرهنگی حجاب و عفاف در فرد و جامعه را مورد بررسی قرار داده است. ایشان در این پایان نامه اعتقاد فرد به خدا و جهان آخرت و تأثیر آن بر محجبه و عقیف بودن فرد و جامعه را مورد بحث قرار داده و نیز رابطه ایمان به جهان آخرت و عفت را بیان کرده است. این پایان نامه نه تنها در مورد حیا بحث نکرده و در مورد آسیب‌های عدم رعایت آنها مطلبی را بیان نکرده است.

۱.۱.۳. مقالات:

در این زمینه مقالات زیادی در مجلات علمی و تخصصی به چاپ رسیده است که هر کدام به نحوی موضوع را مورد بررسی قرار داده اند.

۱.۱.۴. سوالات اصلی و فرعی تحقیق

۱.۱.۴.۱. سؤال اصلی تحقیق:

رعایت نکردن حیا و عفت از طرف زن و مرد در جامعه چه آسیب‌هایی را بوجود می‌آورد؟

۱.۱.۴.۲. سؤالات فرعی تحقیق (ویژه مسأله پژوهی)

- رعایت حیا و عفت از طرف زن و مرد چقدر در آرامش خانواده تأثیر دارد؟
- رعایت حیا و عفت در جامعه چقدر در کاهش طلاق تأثیر دارد؟
- عدم رعایت حیا و عفت توسط زن و مرد چقدر در از بین بردن بنیان خانواده تأثیر دارد؟

۱.۱.۵. فرضیه‌ها و نظریه‌های بدوی محقق

- عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد به بنیان خانواده آسیب می‌رساند.
- عدم رعایت حیا و عفت در روابط زن و مرد باعث افزایش طلاق در جامعه می‌شود.
- عدم رعایت حیا و عفت آرامش افراد را از بین می‌برد.
- عدم رعایت حیا و عفت ناامنی روانی فردی و اجتماعی می‌شود.

۱.۱.۶. روش تحقیق

در این تحقیق جمع‌آوری اطلاعات لازم به روش تحلیلی توصیفی و کتابخانه‌ای صورت گرفته است و معمولاً از کتب منبع و معتبر تفسیری روایی بهره‌جسته و با مطالعه و فیش برداری اقدام به تهیه فهرست شده و پس از آن با مراجعه به کتابخانه نگارش آن بخش صورت گرفته است.